

# **Er Bugul Fur**

---

DIVIZ

ÉTRÉ UN DOKTOR HAG UR BUGUL

*(Molladen neùé kappennet)*

XIX H P 14



**MOLLADENNEU DIHUNAMB**

én Oriant

1931



*Liés éh es bet goulennet genemb mollein arré er BUGUL FUR, pé diviz étre un Doktor hag ur Bugul.*

*Chetu ean amen.*

*Er mollein e hramb revé el lézen skriù neùé hag é lemel anehon lod kaer a hirieu gallek e hel er brehoneg diovér anehè hemb droug erbet. Chomel e hra hoah mar a unan, diésoh de jiboèsat, én arben d'er BUGUL FUR bout rimet.*

*En diviz-men nen dé ket gañnet é Breih. Skriùet é bet é galleg ha, goudé, troeit é brehoneg. Revé en E. Er Go, ér blé 1800 é ma bet lakeit é brehoneg Guéned (1).*

*Met fonapl é ma deit de blijout d'en dud diar er méz : anañet em es tud koh hag er gouïé pen-der-ben. A pe gonzent é vezè dalbéh konzeu er BUGUL ar ou divéz.*

*Lod kaer a reskondeu er BUGUL e zo deit elsé de vout lavareu hur bro.*

L. H.



---

(1) P. LE GOFF : Petite histoire littéraire du dialecte de Vannes.



# ER BUGUL FUR

PE

Diviz étré un Doktor hag ur Bugul

---

EN DOKTOR

Démat, Bugul, mén éh et hu ?

ER BUGUL

Éh an de glah ur Mestr, Eutru.

EN DOKTOR

Me zo Doktor, ha mar karet  
É hrein skol d'oh mar em fédet ?

ER BUGUL

Bet on ér skol get Doktored  
Hag ou havet em es jablet  
É klah displégein d'ou nésan  
Péh ne houiant ket ou unan.

EN DOKTOR

Petra ne houér en Doktored ?

ER BUGUL

Kalz a dreu zo ne houiant ket :  
Eleih anehè e huélér  
É klask kreisté de bearzek ér.

EN DOKTOR

Ha te houér mui eit Doktored ?

ER BUGUL

Aterset mé pe gareet.

EN DOKTOR

Té, d'un Doktor te zalho pen ?

ER BUGUL

Get inour, Eutru, hag aben ;  
Er péh gareet goulennet  
Me reskond e vo prest berpet.

EN DOKTOR

Più en des krouéet er bed-man ?

ER BUGUL

Doué, krouéour en doar hag en néan

EN DOKTOR

Ha te gompren petra é Doué ?

ER BUGUL

Ne hellan ket, na hui eùé.  
A ol viskoah ha de vikin,  
Eh es drestomb un Doué hembkin ;  
Dré er Fé, ol éh omb disket,  
Kement tra zo en des krouéet ;  
Ean e zo Mestr adrest mab-dén,  
D'en ol é ra é hourhemén.  
En nemb dohton ne sento ket,  
E vo a dra sur kastiet.  
Bout e zo tri person é Doué,  
Ker bras en eil èl égilé :  
En Tad, er Mab, er Spered Glan  
E hanùér en tri person-man.  
En Tad zo Doué, er Mab zo Doué,  
Er Spered-Santél zo eùé ;  
Met aveitè bout tri person,  
Nen dint ket tri Doué, met unon.  
Er Mab e zo deit ag en Néan  
De gemérein korv hag inéan ;  
Gusket en des natur Adam  
Doué ha dén é, braset ur bam !  
Met ne vennan a du erbet  
Ar en dra-men bout aterset :  
Adorein Doué hag er harein  
E zo ret hemb er homprenein.

EN DOKTOR

Petra zeli en ol de Zoué

ER BUGUL

Er chervijein get karanté.

EN DOKTOR

Met penaos en er chervijér ?

ER BUGUL

Pe hra peb unan é zevér

EN DOKTOR

Petra é devér peb unan ?

ER BUGUL

Karein é Zoué hag é nésan.

EN DOKTOR

Petra é devér Doktored ?

ER BUGUL

Gobér er mâd ou des disket :  
Rak didalvé ha kol amzér  
É gout er mâd hemb er gobér.  
Diskemant, hemb karanté Doué  
Zo ur sam bras eit en iné.

EN DOKTOR

Petra é devér Bugulion ?

ER BUGUL

Chervijein Doué a huis galon :  
Er Bugul, deust d'é stad izél,  
Mar dé d'en Eutru Doué fidél,  
Zo drest er Rouañné ha Prinsed  
Er rank ihuellan ag er bed.



EN DOKTOR

Petra é devér bugalé ?

ER BUGUL

Bout guir serviterion de Zoué :  
Kentéh hag a volanté vat,  
Sentein doh ou mam hag ou zad ;  
Open é teliant dehè  
Inour, sekour ha karanté.

EN DOKTOR

Penaos en um gol bugalé ?

ER BUGUL

Pe vankant d'en devérieu-sé :  
Nezen-é é hra ur hroèdur  
D'é dad ha mam displijadur.

EN DOKTOR

Émen é tiskant bout direih ?

ER BUGUL

É hantein goal gompagnoneh :  
Ér festeu hag ér filajeu,  
É léh ma larér sotiseu ;  
Diés braš é hantein tud sot  
Hemb a ou zécheu kemér lod.

EN DOKTOR

Petra lares ag er festeu (1) ?

---

(1) Er festeu e gonzér anehè amen e zo « Fêtes de jeunesse ».

ER BUGUL

Kaoz int de galz a béhedeu ;  
Poén em es e kredein onest  
En dud ieuank e hant er fest.

EN DOKTOR

Più e reskond a vugalé ?

ER BUGUL

Nemb e zo tad ha mam dehè,

EN DOKTOR

Petra é devér tad ha mam ?

ER BUGUL

Miret ou bugalé divlam.

EN DOKTOR

Penaos é hellant er gobér ?

ER BUGUL

Gobér dehè chomel ér gér :  
Um gol e hra er vugalé  
P'ou devè rè a liberté ;  
De ridek rè mar ou leskér  
É tint de vout kailled émbér.

EN DOKTOR

Pegours é ma ret ou diskein ?

ER BUGUL

Pe za d'ou spered degorein.

EN DOKTOR

Pegours é ma ret ou drastein ?

ER BUGUL

Pen dint bihan és de blégein :  
Ésoh é plégér ur blanten  
Eget ne dorrér ur huéen.

EN DOKTOR

Pegours rinkant bout diméet ?

ER BUGUL

Ne ziméet ket bugalé  
Rè ieuank hemb atersein Doué  
Ar er pried hag ar er stad  
Diforhet d'hou merh pé d'hou mab.  
Sant Paol é en des ean laret  
Diméein hou merh e hellet  
Met mar gel chomel dizimé  
E plijo hoah muioh de Zoué.

EN DOKTOR

Tad ha mam hag ind e hra mat  
Ag ou bugalé obér stad ?

ER BUGUL

Tad e hra stad ag é vabig  
E vag liés ur mab prodig ;  
Ha mam e hra stad ag hé merh,  
Liés mat e houilo arler'h

EN DOKTOR

Tad ha mam hag ind e hra mat  
Rein d'ou bugalé ou ol vad ?

ER BUGUL

Ur sotoni eité ou deu  
Mar rant dehè ol ou madeu,  
Ha mar dant goudé kement-sé  
De houlen get ou bugalé.  
Erhatoh é guélet ur mab  
É mont de houlen get un tad  
Aveit nen dé guélet un tad  
É mont de houlen get ur mab.  
Treu méhus, liés, e huélér  
Ar er mézeu avel é kér :  
Er vugalé dehè dañé  
Ha tad ha mam é peuranté.

EN DOKTOR

Etré più, é mar a diegeh  
É ma forh bihañnik er peah ?

ER BUGUL

Étré mammeg ha bugalé,  
A pe vè deit en oed dehè.  
Gloèu é mam-gaer e zo karet  
A galon vat get minoured ;  
Met peh mammeg e gar eùé  
Bugalé er ral èl hé ré ?

EN DOKTOR

Ha te houér devér priedeu ?

ER BUGUL

Kleuet em es ou doériefeu.

EN DOKTOR

Pegours é vent é karanté ?

ER BUGUL

A pe viùant é grès Doué.

EN DOKTOR

Pegours n'hellant mui um bakein ?

ER BUGUL

Pe vè en diaol doh ou hisein.

EN DOKTOR

Più é en droukan ag en ol ?

ER BUGUL

En diaol, ur voéz hag ur verh fol.  
En un dezerh é ma guel bet,  
É kompagnoneh el loñned,  
Aveit nen dé chom asambles  
Get moéz pé merh mar dé folléz.

EN DOKTOR

Hag er groagé e gar er guin ?

ER BUGUL

Inour erbet n'ou des mui kin :  
Moéz pé merh téchet de ivein,  
N'hel dén onest hé istimein.  
D'en onestiz hi cher hé dor  
Ha d'er péhed en en degor.

EN DOKTOR

Hag er groagé zo kounaret ?

ER BUGUL

Dohètè nezé ne gonzet ket :  
N'en des ket serpent flemmusoh,  
Lion na dragon ealusoh.

EN DOKTOR

Ha groagé vat kalz e gavér ?

ER BUGUL

Ia, mar dér d'en Néan d'ou hemér.

EN DOKTOR

Er plahed, lar Bugul d'èin-mé,  
Dohètè ha bout tes karanté ?

ER BUGUL

Me zad en des d'èin dihuennet  
A dostat bikin d'er merhed ;  
Rak trompus é kalz anehè,  
Ha kollet é er bed getè.

EN DOKTOR

Ha te anaù plah fur erbet ?

ER BUGUL

N'em es ket hoah kalz anaùet :  
Er merhed fur, revé er vrud,  
Nen dint ket stank émesk en dud.

EN DOKTOR

Più e gaves-té merhed fur ?

ER BUGUL

N'em des ket kalz, gout e hran sur.  
Plah fur goal bel fur ne vo ket  
Ma n'um zalh pel doh er bautred.

EN DOKTOR

Met n'hellant-ind hantein pautred  
Mar dé ou chonj kavet pried ?

ER BUGUL

Diméein n'é ket dihuennet,  
Met fari hret mar keméret  
Ur plah um blij get pep galant  
Hag e zo ag en ol koutant :  
Guèl é sur kavet ur mignon,  
Aveit kant plah é donézon.

EN DOKTOR

Ha bout tes kalz a vignoned ?

ER BUGUL

N'anaùan guir mignon erbet :  
Er vignoned, doh ma kredan,  
Zo berboefik d'el liésan.  
N'en des ket kalz ne vè skaotet  
É fiout rè ér vignoned.

EN DOKTOR

Pegehet é pad mignoneh ?

ER BUGUL

Bet é som é pad é pep léh :  
Nemp e ra treu, liés chervad  
E gav berpet mignoned mat ;  
Met er fetan pen dé hesket  
Kenevo nezé mignoned !

EN DOKTOR

Petra hrér é prestein argant  
D'ur mignon hemb kavet goarant ?

ER BUGUL

Liés é kollér é diù fèson,  
Hag en argant hag er mignon :  
Kanderù, komper oh pe brestet  
Ha dén ingrat pe houlennet.

EN DOKTOR

En nemb e hra un donézon  
Petra chonj ean én é galon ?

ER BUGUL

Chonjal e hra de nebetan  
En devout deu é léh unan.  
Dén, pé gozik, hemb kement-sé  
Ne rei prezant get leuiné.

EN DOKTOR

Ha t'anaù dén é te ganton  
Hemb é énebour ha mignon ?



ER BUGUL

N'en des ket kalz a dud ér bed  
Nen dint ha kaseit ha karet.

EN DOKTOR

Get più é d'emb biùein hemb kâs ?

ER BUGUL

Get en ol dud bihan ha bras ;  
Rak n'en des dén ne hel obér  
Na droug na vad get en amzér.

EN DOKTOR

Émen e saù trouz ha dispeah ?

ER BUGUL

É kement loj pé tiegeh  
Léh ne vennér plegein d'er mestr  
Nag andur lézen na kabestr.

EN DOKTOR

Petra e hra de galz a dud  
Ar ou fen tennin mil tabut ?

ER BUGUL

Dré gonzal rè ag ou nésan  
É hra ou droug en darn muian

EN DOKTOR

Penaos e chif er vignoned  
Ha penaos é vent dichifet ?

ER BUGUL

Éh ivet guin, el liésan  
E chif er vignoned guellan ;  
Hag eit distan dehè goudé  
É rinkér kavouit guin arré.

EN DOKTOR

Ha te houér eùé ivet guin ?

ER BUGUL

Rè ieuankik é hoah me min.  
Er guin zo groeit eit Doktored  
Ha nann eit goarnerion deved.

EN DOKTOR

En nemb e zo pedet d'ur pred  
Ha ean zo sot ma nen da ket ?

ER BUGUL

Mar dé ivour, hoah 'ma sotoh  
Monet dehon, m'el-lar mé d'oh.

EN DOKTOR

Er ré iv rè petra e hrant ?

ER BUGUL

Ou doéré d'en ol e ziskoant :  
Nemb e iv rè rah e laro  
Segred ar en doar ne viro.  
Kalz hoah e invanto ohpen  
Pe saù er bannig én ou fen.  
Er ré sot en um gav disket ;  
Er ré hemb dañé, pitauded,  
Hag en trenoz ou devè poén  
É kavet ioud silet d'ou hoén.

EN DOKTOR

Più e hra d'en dud guellan cher ?

ER BUGUL

Nemb en des joé doh er gobér :

Guèl é deur é ti mignoned

Eget guin é ti treitoured.

EN DOKTOR

Te ivehè-té guin eùé

Muioh aveit lod kaer marsé,

Met n'helles ivet nameit deur

Abalamort mah ous ker peur.

ER BUGUL

Guir é n'em es argant nag eur

Ha neoah n'um gavan ket peur :

Pinùik erhoalh onn mé elsen

Pen don koutant a me loden.

Ha kleuet em es é pep léh,

É ma guel deur ha bara séh

Aveit lan en ti a argant,

Ma nen dé hoah en dén koutant.

EN DOKTOR

Più-é pel pinùik ne vè ket ?

ER BUGUL

Nemb e zispign ha ne hra ket.

Ne huélér ket liés ur prodig

É chomel pel amzér pinùik,

Nag eùé un dén lizidant

É tastumein kalz a argant

EN DOKTOR

Più é ne vérit ket sekour ?

ER BUGUL

Nemb e zo kriù ha ne labour.

EN DOKTOR

A betra é ma guel er peur  
Eit en nemb 'des argant hag eur ?

ER BUGUL

Er peur, de zoujein n'en des ket  
A huélet é vadeu skrapet ;  
Rak ne vè ket de sord tiér  
Éh a el laer de gol amzér.

EN DOKTOR

Na de bè léh éh a nezé

ER BUGUL

D'en tiér léh mah es dañné.

EN DOKTOR

De laereh più e zo téchet ?

ER BUGUL

En dén diboén hag angoulet.

EN DOKTOR

Ha kreskat hra dañné un dén  
É kemér madeu en estrén ?

ER BUGUL

Biskoah n'en des dén pinùikeit  
Dré er geu doh é nésan groeit.  
Er madeu vé goal zastumet  
Ne hrant ket spleit de zén erbet.

EN DOKTOR

Hag er madeu pront dastumet ?

ER BUGUL

Fonapl eùé 'mant dispignet.

EN DOKTOR

Hag el laeron hag ind e hel  
Doh droug spered um viret pel ?

ER BUGUL

Er brasan laer ne hel pellat  
Er spont e vè doh en héliat.  
Noz, dé é touj a vout tihet  
N'en des a beah memb 'n é gousked.

ER BUGUL

Ha ean zo kalz a dud e laer ?

ER BUGUL

Ia, muioh aveit ne chonjér.  
Mar sellér a dost peb unan,  
Nivér er ré just zo bihan.  
Hag er péh e zo soéhusan,  
Hag e hra poén d'ein pe chonjan,  
É ma rantér, é pep kanton,  
Inour d'er ré vrasan laeron,  
Epad ma kastiér bamdé  
Laeron bihan, hemb tam truhé.

EN DOKTOR

Ha più e gar bout inouret ?

ER BUGUL

Kement hañni e zo ér bed.

EN DOKTOR

Più e hra inour d'é nésan ?

ER BUGUL

Nemb er har èlton é unan.  
Nemb ne gar ket hag e zisko  
Zo un treitour é kement bro

EN DOKTOR

Pegours é chanjér faltazi ?

ER BUGUL

Pe gresk er madeu én un ti.  
N'en des ket kalz, kredet erhat,  
Ne chanj imur é pinùikat.  
Er madeu bras, en inourieu,  
Ag er Sent e hra diaoleu.

EN DOKTOR

Nag er ré e gar inourieu,  
E vrud dalbéh ou vertuieu ?

ER BUGUL

Er iar en des dovet un ui,  
Pe gan, en el lamér geti !  
Ha doh um vélein é kollér  
Er gounid ag er vad e hrér

EN DOKTOR

Ha te hes joé doh en inour ?

ER BUGUL

Ne glaskan ket a zizinour.

EN DOKTOR

Ag en inour pé er madeu,  
Lar d'ein er guellan ag en deu ?

ER BUGUL

Guél é brud mat de bep hani  
Aveit madeu a leih én ti.

EN DOKTOR

Ha klask e hra inour en ol ?

ER BUGUL

Kerkloüs Doktor avel dén fol !  
N'en des ket kalz e chom digas  
Pe chervijér dehè « pour glas »

EN DOKTOR

Ha joé e tes doh tra erbet

ER BUGUL

Doh un dra vat em bè berpet.

EN DOKTOR

Lar d'ein er mad e blij d'id-té ?

ER BUGUL

Ma vein berpet é grès Doué

EN DOKTOR

Ha hoariet e tes biskoah ?

ER BUGUL

Ne gredan ket em behè hoah :  
Kleuet em es én hoariou,  
Ne zastumér nameit dareu ;  
Goudé hoari é huañnadér,  
Goudé hoari é hourdrouzér,  
Ha liés memb aveit disoh  
En um bilér goah aveit moh,

EN DOKTOR

Perak é chanj imur mab-dén :  
Bremen ér joé, tuchant ér boén ?

ER BUGUL

Allas ! get er péhed ketan,  
É ma deit dibouil é inéan ;  
N'hel bout erhat diù ér dohtu :  
É tas er joé éh es ludu !  
Ha liés é kav, ér memb gulé,  
Er goal-chans hag er finborté.

ER DOKTOR

Lavar d'ein eùé, mar gouies,  
Perak é huélamb-ni liés  
Ré zo koutant, ré zo perpet  
Karget a néhans ou spered ?

ER BUGUL

En ou housians, mar klasket mat,  
E kaveet mammen ou stad.  
Er ré e viù èl kristenion  
E harz doh ankin get kalon ;



Èl Job é mant koutant perpet  
A bep poén, memb ag er hlenüed.  
En dud-sé e huéler bamdé  
E toug ou hroéz get leuiné.  
En dud goann a fé, en eskem,  
E gleuet dalbéh doh um glem.

ER DOKTOR

Perak enta ne chanjant ket ?

ER BUGUL

Rak me mant tud rè aheurtet.  
Un erüen zo start de éañnein,  
Kentoh é tor aveit plégein ;  
Nemb en des biüet get técheu  
N' ou dilesko ket eit konzeu,  
Pé mar chanjo un distér dra  
Nen dé ket a galon er groa.  
Ur hoh luhern, memb ranjennet,  
Doh ur iar e vour bras sellet.  
En nemb ne chanj a huir galon  
Pe gav en tu 'hoari é lon !

ER DOKTOR

Me huél erhoalh, Bugul ieuank,  
D'id diskemant na tead ne vank ;  
Met lar d'ain-mé pé sord mechér  
E gemérei get en amzér ?

ER BUGUL

Hui zo doktor ha dén disket  
Laret d'ain-mé petra chonjet ?

ER DOKTOR

Me fal d'ain, pen dous avizet,  
Rein d'id ur stad diés merbet.

ER BUGUL

Diézemant zo é pep stad.  
Pé hani e gavet d'hou krad ?

ER DOKTOR

Me houér erhat ne gares ket  
Nag er groagé, nag er merhed ;  
Kenevé-sé é kavehes  
De ziméein ur vinouréz.  
Met pen dé guir ne blij ket d'is,  
Ret é ma vei dén a iliz,  
Ha mar kares, en ur ridek  
E vei laket de vout béleg ?

ER BUGUL

Santél erhoalh n'um gavan ket  
Ha guin ne vouran ket ivet.

EN DOKTOR

Petra vei té enta, menah ?

ER BUGUL

Eun bras em es ne vehé goah !  
Er frok zo diés de zougein  
Ha kalz e zo. hanval genein,  
P'helleent kuitat ou frokeu,  
E frankehé er hovandeu.

EN DOKTOR

Doh te gonzeu me huél erhat  
Ne vei bikin na Breur na Tad ;  
Met mar kares sentein dohein  
De vout avokad te lakein ?

ER BUGUL

Mar bein avokad é rinkein  
Er geu èl er guir dihueinnein  
Ha rein de beb unan ali  
Revé é chonj ha faltazi,  
Pé nezé chomel hemb ostiz  
Ha biùein peur én onestiz.

EN DOKTOR

Petra vei 'ta, nezé, sudard ?

ER BUGUL

Nen don ket kustum doh en ard.  
D'ur sudard é ma ordinér  
Diskein laereh ha bout multrér.  
Henneh e zo hoah ur stad fal  
Disket d'èin ur vechér aral.

EN DOKTOR

Pe ne blij enta er bed d'id  
Perak ne vehes ket ermit ?

ER BUGUL

Reit d'èin ur lojellig enta  
Ne houlennein ket mui nitra ;  
Rak aveit chom émesk en dud,  
Eun em es a em bout fal vrud.

EN DOKTOR

E petra fal vrud ah po té  
Mar biûes mat ha revé Doué ?

ER BUGUL

ÉR bed en dud zo diskriet  
Liés hemb n'ou devè manket ;  
Er véléan, èl er réral,  
E zo édan en teadeu fal.  
Memb er veneh ér hovandeu  
Zo duet get er fal deadeu ;  
Er priedeu, en tad, er vam,  
E dap eùè liés ou zam ;  
Er groagé keh hag er plahed  
Bamdé e zo diskrohennet ;  
Mestr ha mestréz um glem perpet  
Memb pen dint guellan chervijet.  
Tud a lézen hou reuino,  
Er varhadizion hou luio,  
En duchentil 'hoasko arnoh  
Er veiterion vo énep d'oh.  
N'en des eutru na damezel  
N'en des èl er ral ou zravel ;  
N'en des nameit fal dud ér bed :  
En ou mesk mé ne chomein ket.

EN DOKTOR

Pe hes eun ag en teadeu fal,  
Me rei d'id un alij aral :  
Studi, te vo doktor èldein  
Ha te inour ne zoujo dén.

ER BUGUL

Un doktor avel un aral  
Vè goal auzet d'en teadeu fal.  
Inouret vè ou stad ihuél  
Ha disprizet ou fén aùél ;  
Bout randonus get ou studi  
Chetu téch en dud èloh-hui !

EN DOKTOR

Rè hir hou tead, bugulig fal  
Hag hou koetat, krédan, vo mal !

ER BUGUL

Mar bein drastet, me zo mé sur  
Nemb me drasto ne vo ket fur.  
Petra ! er bugul vo pilet  
Eit bout er huirioné laret  
Met, a pe gonzet a bilat,  
Pilet houh azen, men dén mat...  
Goarnet houh alieu genoh.  
Me gavo guel mestr egedoh.

DEVÉ





# LIVREU ARAL GROEIT DE L. HERRIEU

(É guerh én é di : St Karadeg, Henbont

c/c. 241.28 Nañned)

---

Kerhet de Bariz, péh hoari eit er vugalé.....	4 real
En Erùen hag er Rozen, guerz.....	4 real
Prinsezig en deur, get ur ioh limajeu.....	22 real

## AR UN DRO GET RÉRAL

Istoér Breih, ar bapér braù.....	5 sk.
ar bapér distér.....	4 sk.
Imram Mael Duin, béaj burhudus.....	8 r.
Chansons populaires du Pays de Vannes, get brehoneg, galleg hag en ton. Ur pikol livr bras.....	31 l. 80

---

Mar en des plijet d'oh er livrig-mèn, keméret *Dihunamb*, léh ma kaveet, bep miz, treu kaer de lén. Goulennet un nivéren eit guélet get L. Herrieu, St Karadeg, Henbont.

**Mar hues un dra benak de vollein kerhet de**

**Mollereh DIHUNAMB**

**13, Tachen Alsace-Lorraine, én ORIENT**

